

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/755/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3113208418
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Emília Zimová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2014:3113208418.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Emílie Zimovej a členov JUDr. Gabriely Janákovej a Mgr. Ivana Kubínyho v právnej veci navrhovateľa Slovenská sporiteľňa, a.s., Tomášikova 48, Bratislava, IČO: 00 151 653, právne zastúpeného JUDr. Romanom Kvasnicom, advokátom, s.r.o., Sad A. Kmeťa 24, Piešťany, IČO: 36 866 598 proti odporcovi Z. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXX, C. F., zast. JUDr. Pavlom Čičmancom, advokátom, Branekého 161/12, Trenčín, o zaplatenie 1.468,99 Eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 3. júla 2013 č.k. 20C/24/2013-147, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh, ktorým sa navrhovateľ domáhal proti odporcovi zaplatenia sumy 1.468,99 Eur s úrokom z omeškania 8 % ročne zo sumy 1.132,26 Eur od 11.03.2013 do zaplatenia. V rozhodnutí konštatoval, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že na základe zmluvy o bežnom účte č. XXXXXXXXXXX/XXXX zo dňa 21.08.2006 zriadil navrhovateľ odporcovi bežný účet v mene SR a predmetom zmluvy bola aj možnosť poskytnúť odporcovi povolené prečerpanie k bežnému účtu, ak splní podmienky stanovené v obchodných podmienkach. Navrhovateľ listom zo dňa 21.05.2007 oznámil odporcovi, že s účinnosťou od 21.05.2007 mu ponúka možnosť prečerpávať bežný účet až do výšky 40.000,- Sk s tým, že povolené prečerpanie účtu sa úročí premenlivou úrokovou sadzbou, ktorá bola ku dňu vyhotovenia oznámenia vo výške 16,10 % ročne. Konečná splatnosť povoleného prečerpania účtu bola dohodnutá do 16.04.2048. Z výpisu účtu, prehľadu transakcií úveru bolo zistené, že odporca sa viackrát dostal do nepovoleného prečerpania, pretože pri čerpaní úveru prekročil limit 40.000,- Sk s tým, že nepovolené prečerpanie presiahlo 10 dní, a preto navrhovateľ zrušil odporcovi k 15.07.2009 možnosť povoleného prečerpania účtu a vyzval ho na zaplatenie celej sumy prečerpania účtu. Z listín je zrejmé, že neuhradený dlh odporcu predstavoval k 10.03.2013 čiastku 1.468,99 Eur, ktorá pozostávala z nesplatených častí istiny v sume 1.132,26 Eur, skladajúcej sa z nesplatených poskytnutých prostriedkov 1.023,59 Eur, vyčíslených riadnych úrokov 107,47 Eur, poplatkov 1,20 Eur a z vyčísleného úroku z omeškania 336,73 Eur. Na pojednávaní odporca namieta premlčanie uplatnenej pohľadávky. Vzhľadom na vznesenú námietku premlčania súd prvého stupňa zisťoval, či nárok uplatnený navrhovateľom je premlčaný. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že právny vzťah medzi navrhovateľom a odporcom vznikol zo zmluvy o bežnom účte podľa ust. § 708 ods. 1 a nasl. Obchodného zákonníka. Súčasťou zmluvy boli obchodné podmienky, ktoré vopred pripravil navrhovateľ a odporca nemohol ovplyvniť ich obsah. Súd zmluvu preskúmal aj podľa zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a uzavrel, že sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu, na ktorú sa vzťahujú ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože navrhovateľ vystupoval v postavení dodávateľa, ktorého predmetom

podnikateľskej činnosti je poskytovanie úverov a odporca bol v zmluve označený ako fyzická osoba - nepodnikateľ, pričom úver si vzal a aj použil na osobnú spotrebu, opravu havarovaného auta, teda nie na výkon svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, čiže je zrejmé, že vystupoval v pozícii spotrebiteľa. Jedná sa o tzv. formulárový typ zmluvy, keďže odporca obsah zmluvy pred jej podpisom podstatným spôsobom nemohol ovplyvniť a súdu je z rozhodovacej činnosti známe, že navrhovateľ vzorový text zmluvy a obchodných podmienok používa vo viacerých prípadoch pri poskytovaní úverov iným spotrebiteľom. Predmetná zmluva teda spĺňa kritériá spotrebiteľskej zmluvy podľa § 23a ods. 1 a 2 zák. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa. Uviedol, že je síce pravdou, že Občiansky zákonník v § 52 ods. 1 účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (21.08.2006) taxatívne určoval, ktoré zmluvy sú spotrebiteľskými zmluvami a medzi ne nezaraďoval zmluvu o úvere a ani zmluvu o bežnom účte, poukázal však na to, že s účinnosťou od 01.01.2008 bolo ustanovenie § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka zmenené zákonom č. 568/2007 Z.z. tak, že za spotrebiteľskú zmluvu sa považuje každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom, pričom v prechodnom ustanovení § 879j bolo určené, že ustanoveniami tohto zákona sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 01.01.2008, čo potom znamená, že aj zmluvu o bežnom účte zo dňa 21.08.2006 uzavretú medzi dodávateľom a spotrebiteľom treba považovať za spotrebiteľskú zmluvu podľa Občianskeho zákonníka. Na právny vzťah založený touto spotrebiteľskou zmluvou je teda nutné použiť ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktoré poskytujú zvýšenú ochranu spotrebiteľovi. Ustanovenie § 54 ods. 1 prvá veta Občianskeho zákonníka prikazuje aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka na práva a povinnosti zo spotrebiteľskej zmluvy, pokiaľ sú pre spotrebiteľa priaznivejšie než príslušné ustanovenia Obchodného zákonníka. Na zmluvný vzťah založený spotrebiteľskou zmluvou sa nepoužije žiadne ustanovenie Obchodného zákonníka, ktoré by zhoršovalo postavenie spotrebiteľa a pokiaľ aj obchodné podmienky stanovujú, že na právne vzťahy zo zmluvy sa bude prednostne aplikovať Obchodný zákonník, táto klauzula obchádza ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, je preto zo zákona neplatná. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že v danej veci treba aplikovať trojročnú premlčaciu dobu podľa § 101 Občianskeho zákonníka a ostatné ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujúce inštitút premlčania, ktoré sú pre odporcu ako spotrebiteľa výhodnejšie. V preskúmvanej veci navrhovateľ odporcovi s účinnosťou od 15.07.2009 zrušil možnosť povoleného prečerpania účtu, v dôsledku čoho mu vznikla povinnosť uhradiť navrhovateľovi celý dlh. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka od 16.07.2009 mohol navrhovateľ prvýkrát uplatniť na súde právo proti odporcovi. Od uvedeného dátumu začala plynúť trojročná premlčacia doba, ktorá uplynula dňa 16.07.2012. Navrhovateľ návrh na zaplatenie podal na súd dňa 02.04.2013, teda po uplynutí zákonom stanovenej trojročnej premlčacej doby. Vzhľadom na uvedené súd prihladol k námietke odporcu, týkajúcej sa premlčania pohľadávky a nárok navrhovateľa zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 a § 151 ods. 7 O.s.p. tak, že odporcovi priznal 100 % náhrady trov konania, o výške ktorých rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

Proti rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ prostredníctvom právneho zástupcu, ktorý žiadal, aby odvolací súd rozhodnutie prvostupňového súdu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Ako odvolací dôvod uviedol ust. § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. V odvolaní namietal, že na zmluvný vzťah medzi navrhovateľom a odporcom, vzhľadom na dátum uzavretia zmluvného vzťahu - 21.08.2006, nie je možné aplikovať ustanovenia § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka, a to ani s poukazom na ust. § 879j Občianskeho zákonníka. Na uzavretý zmluvný vzťah by bolo možné aplikovať ustanovenie Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách iba v prípade, pokiaľ by zmluvný vzťah medzi navrhovateľom a odporcom bol uzavretý po 01.01.2008, čo však nebol. Súd aplikáciu ustanovení § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka odôvodnil ustanovením Občianskeho zákonníka o nepravnej retroaktivite; vychádzajúc z tohto právneho názoru súdu by to v skutočnosti znamenalo, že právny vzťah uzavretý medzi navrhovateľom a odporcom do 31.12.2007 nespadal pod zákonnú úpravu spotrebiteľských zmlúv, obsiahnutú v Občianskom zákonníku v ustanoveniach § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka, avšak od 01.01.2008 po túto zákonnú úpravu už začal spadať. Uvedené by malo za následok, že pokiaľ by navrhovateľ ukončil odporcovi možnosť povoleného prečerpania pred 31.12.2007, premlčacia lehota na uplatnenie jeho nároku z nezaplatenia prečerpanej sumy by v zmysle Obchodného zákonníka bola štvorročná, avšak keby mu ukončil možnosť povoleného prečerpania po 01.01.2008, bola by už táto premlčacia lehota podľa ust. § 101 ods. 1 Občianskeho zákonníka trojročná. Súdu uniklo, že nepravou retroaktivitou je myslené také pôsobenie právnej normy, že norma, ktorá je platná a účinná, sa novelizuje alebo deroguje prijatím inej právnej normy, dôsledkom čoho je potrebné do reálnej účinnosti neskoršej právnej normy postupovať v jej intenciách. To znamená, že pri nepravnej

retroaktívne nová právna norma nepôsobí do minulosti a práva a povinnosti získané v minulosti toleruje a nesnaží sa určovať, čo v minulosti malo alebo nemalo byť. Pri nepravnej retroaktívne sa tak obsah právneho vzťahu od účinnosti novej právnej úpravy bude posudzovať podľa tejto novej právnej úpravy, ale forma vzniku a obsah právneho vzťahu pred účinnosťou novej právnej úpravy sa posudzuje podľa pôvodnej právnej úpravy. V danej veci súd pochybil, keď zmluvný vzťah uzavretý medzi navrhovateľom a odporcom neposúdil v celom rozsahu ako absolútny obchodný záväzkový vzťah v zmysle ust. § 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka a podanú žalobu na základe vznesenej námietky premlčania s poukazom na ust. § 101 Občianskeho zákonníka zamietol.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa písomne nevyjadril.

Krajský súd preskúmal vec v zmysle ust. § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a zistil, že rozsudok okresného súdu je potrebné podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdiť, pričom v zmysle ust. § 219 ods. 2 O.s.p. odvolací súd konštatuje správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia, s ktorým sa stotožňuje, a len pre doplnenie správnosti dodáva nasledovné:

V prejednávanej veci navrhovateľ ako odvolací dôvod uplatnil odvolací dôvod uvedený v ust. § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p., t.j. že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Nesprávne právne posúdenie veci videl v tom, že súd prvého stupňa na daný vzťah aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka o premlčaní, hoci podľa navrhovateľa mal aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka.

Z vykonaného dokazovania vyplýva, že vzťah medzi navrhovateľom a odporcom vznikol na základe zmluvy o bežnom účte uzatvorenej dňa 21.08.2006 podľa ust. § 708 ods. 1 a nasl. Obchodného zákonníka. Je zrejmé, že sa jedná o spotrebiteľský vzťah, nakoľko navrhovateľ pri uzatváraní zmluvy vystupoval v postavení dodávateľa, ktorého predmetom podnikateľskej činnosti je poskytovanie úverov a odporca vystupoval ako fyzická osoba - nepodnikateľ, ktorý poskytnuté peniaze použil na osobnú spotrebu. Uvedená zmluva je štandardnou formulárovou, resp. typovou zmluvou v zmysle ust. § 23a zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, účinného v čase jej uzavretia, ktorá je typická tým, že sa uzatvára vo viacerých prípadoch a že spotrebiteľ spravidla jej obsah nemení, vzhľadom na formulárovú predtlač. Teda spotrebiteľ buď prijíma podmienky zmluvy, ktoré si dodávateľ sám v predstihu, teda zjavne v klude a bez časového stretu podľa svojej predstavy naformuloval alebo zmluvný vzťah nevznikol. Nemali by byť žiadne pochybnosti, že za takéhoto stavu je spotrebiteľ z hľadiska informovanosti a vyjednávacej pozície slabšou stranou zmluvného vzťahu.

So vstupom do Európskej únie prijala Slovenská republika aj záväzky náležite transponovať smernice Európskej únie a v aplikačnej praxi aj naplňovať ciele týchto smerníc. V oblasti ochrany spotrebiteľa, teda aj finančného spotrebiteľa, Európska únia prijala viaceré smernice, ktoré smerujú k ochrane spotrebiteľa, pričom prevažnú väčšinu smerníc Slovenská republika preniesla do svojej legislatívy už pred vstupom do Európskej únie (napríklad zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch).

Zmyslom zavedenia osobitnej úpravy spotrebiteľských zmlúv do právnej úpravy bola zvýšená ochrana slabšieho účastníka záväzkových vzťahov, ktoré vznikajú pri predaji tovaru alebo pri poskytovaní služieb. Z tohto dôvodu právna úprava spotrebiteľských zmlúv obsahuje určité odchýlky od ostatných záväzkových vzťahov, ktoré spočívajú v zásade zmluvnej autonómie a rovnosti strán. Do právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv sa takto premieta snaha zákonodarcu vyrovnávať takýmto spôsobom faktickú nerovnováhu, ktorá vzniká tým, že na druhej strane zmluvného vzťahu je profesionálny účastník, ktorý navyše v mnohých prípadoch vystupuje ako monopolný dodávateľ, prípadne ako účastník rôznych kartelových dohôd. Novelou ustanovenia § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, vykonanou zákonom č. 568/2007 Z.z. došlo k novému a presnejšiemu zadefinovaniu základných pojmov a tiež k zavedeniu definície spotrebiteľských zmlúv. Podľa nového znenia citovaného zákonného ustanovenia je spotrebiteľskou zmluvou každá zmluva, bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom, pričom podľa odseku 4 tohto ustanovenia spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri

uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Z uvedeného možno vyvodiť, že spotrebiteľskou zmluvou je akákoľvek súkromnoprávna zmluva, ktorá sa vyznačuje definičnými znakmi uvedenými v § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka a v Smernici 93/13/EHS bez ohľadu na to, či je upravená Občianskym zákonníkom, Obchodným zákonníkom alebo iným osobitným zákonom. V ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka je zakotvené pravidlo o spôsobe aplikácie ustanovení Občianskeho zákonníka v spotrebiteľských zmluvách. Zákon tu predpisuje povinnú aplikáciu tých ustanovení zákona, ktoré upravujú právne vzťahy, ktorých je spotrebiteľ účastníkom, ale len za podmienky, že tieto ustanovenia sú v prospech spotrebiteľa. Z ustanovenia § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že aj keby spotrebiteľ v spotrebiteľskej zmluve súhlasil, aby sa právny vzťah dodávateľom riadil na základe ustanovenia § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka režimom Obchodného zákonníka, nemôže si privodiť zhoršenie svojho právneho postavenia, ktoré mu garantuje Občiansky zákonník, najmä prostredníctvom svojich ustanovení o spotrebiteľských zmluvách. Právna úprava spotrebiteľských zmlúv sa dotýka aj právnej úpravy zmlúv, ktoré dodávatelia uzavreli so spotrebiteľmi pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 250/2007 Z.z., ktorý s účinnosťou od 01.01.2008 nahradil ustanovenie § 52 Občianskeho zákonníka novým znením. Prechodné ustanovenie, ktoré zavádza nepravú spätnú pôsobnosť tohto zákona, je obsiahnuté v ustanovení § 879j Občianskeho zákonníka.

Námietka navrhovateľa, že v danom prípade preto nebolo možné aplikovať ustanovenie § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka na predmetnú zmluvu, pretože až od 01.01.2008 sú spotrebiteľskými zmluvami i zmluvy uzatvorené podľa Obchodného zákonníka, preto odvolací súd nepovažoval za dôvodnú a stotožnil sa s právnym názorom prvostupňového súdu, že v predmetnej veci je potrebné aplikovať v otázke premlčania predpisy občianskeho práva, ktoré sú pre spotrebiteľa priaznivejšie a na vznesenú námietku premlčania aplikovať ustanovenie § 100 a nasl. Občianskeho zákonníka. Keďže z vykonaného dokazovania vyplynulo, že navrhovateľ svoj nárok uplatnil na súde po uplynutí trojročnej premlčacej lehoty, súd po prihliadnutí k vznesenej námietke premlčania preto správne tento nárok navrhovateľa zamietol.

Preto rozsudok prvostupňového súdu potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 tak, že odporcovi, ktorý bol v odvolacom konaní plne úspešný, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko si ich neuplatnil postupom podľa § 151 ods. 1, 2 O.s.p.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné